

Informační systémy a jejich vliv na změny ve firmě

Edita ŠILEROVÁ

Česká zemědělská univerzita v Praze, Provozně ekonomická fakulta

Katedra informačních technologií

Kamýcká 129, Praha 6, Česká republika

E-mail: silerova@pef.czu.cz

Anotace

Příspěvek zpracovává využití informačních systémů a rozšiřování portálů. Portály jsou v současné době rozšiřujícím se řešením přístupu k informačním systémům. V části příspěvku výsledky je zpracováno provedené dotazníkové šetření prováděné v agrárním sektoru. Respondenti odpovídali na dotazy vztahující se k využití informačních systémů a informačních a komunikačních technologií. Na základě provedeného šetření nejvíce respondentů využívá informační a komunikační technologie pro operativní řízení. V další části dotazníkového šetření bylo sledováno využití internetu – internet v podnicích agrárního sektoru je využit zejména pro komunikaci. Informační a komunikační technologie v agrárním sektoru se stávají jedním z důležitých faktorů pro získávání podnikových zdrojů pozitivně ovlivňujících zvyšování konkurenceschopnosti podniků.

Klíčová slova

informační technologie, komunikační technologie, internet, informační systémy, portály

Abstrakt

This article covers the utilization of information systems and expansion of portals. As a one part of the article (results) is processed questionnaire inquiry, which was made in agrarian sector.

Keywords

information technologies, communication technologies, internet, information systems, portal

Úvod

Informace jsou hnací silou moderní doby. Abyste uspěli v boji s konkurencí, Vaše informace musí neustále plynout tam, kde jsou pro vaši činnost potřeba a to v jakémkoliv čase. Odborníci slibují, že nové století bude stoletím informační společnosti, všichni získávají a pracují s informacemi. Informace nás obklopují při každé činnosti. Lidé vědí, že informační aktivity přinášejí podnikům často větší zisky než prostá výrobní činnost, že počet lidí, kteří se věnují činnostem spojeným se získáváním a poskytováním informací roste rychleji než v kterékoliv skupině oborů, že vlády rozvinutých zemí věnují na informační služby a informační systémy obrovské finanční prostředky.

Informační společnosti se obvykle rozumí společnost, kde kvalita života i perspektiva sociálních změn a ekonomického rozvoje v rostoucí míře závisí na informacích a jejich využití. V takové společnosti životní úroveň, typické způsoby práce i oddychu, systém

výchovy a tržní podmínky jsou výrazně ovlivněny pokrokem v oblasti využívání informací a znalostí. Svědčí o tom rostoucí oblast informačně intenzivních výrobků a služeb, přenášených širokým spektrem prostředků, z nichž mnohé jsou elektronické povahy.

Drucker ji označuje jako společnost znalostí, Z. Brzezinski jako technokratickou společnost, Robert Reich hovoří o nové kvalitě společnosti a implicitně ji spojuje se zpracováním symbolů. Všichni přitom zdůrazňují význam informací a znalostí.

Společným jmenovatelem většiny dnes existujících definic informační společnosti je to, že zdůrazňují význam informací jako klíčového zdroje rozvoje společenského života. Znamená to, že informace souběžně se třemi klasickými ekonomickými zdroji (práce, půda a kapitál) podmiňují rozvoj společnosti. Tento čtvrtý zdroj se přitom stává zdrojem významově prioritním.

Vznik a charakter informační společnosti bývají často ne zcela přesně zaměňovány za rozvoj a rozšíření moderních informačních technologií, především pak počítačů ve spojení s novými telekomunikačními prostředky. Informační společnost vyžaduje výrazné inovační změny myšlení a jednání lidí, v našem případě manažerů a podnikatelů. Navíc mimo evidentní výhody disponibility informací nejednou vytváří nečekané problémy informačního zahlcení, nekooperativnosti a nedůvěry ve vztazích mezi manažery.

Klíčovým nositelem inovačních proměn v období informační společnosti jsou právě informace. Porozumět informacím, a pak rozvíjet potřebné schopnosti s ní pracovat, patří ke stěžejním nárokům, které informační společnost na podnikatele a manažery klade.

Cíl a metodika

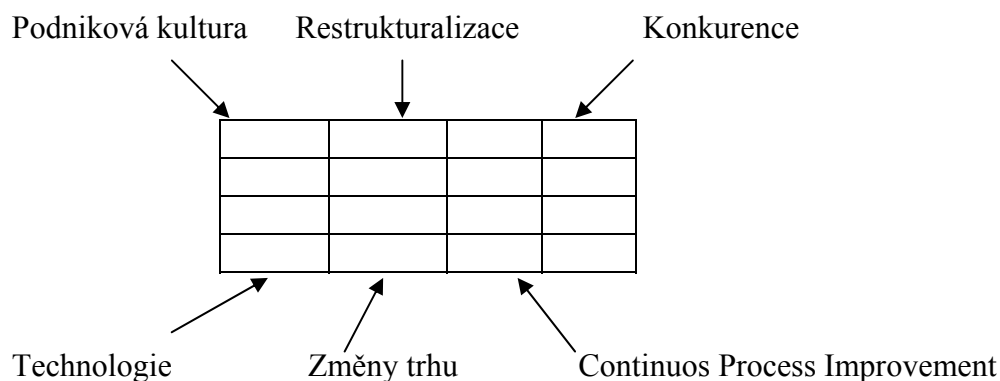
Cílem práce je charakterizovat informační a komunikační technologie používané v podnicích a technologie stále více se v podnicích rozšiřující. Vlastní šetření bylo provedeno v podnicích agrárního sektoru a je zaměřeno na analýzu vybraného vzorku podniků a jejich využívání informačních a komunikačních technologií.

Informační systémy

Kvalitní informační systém není přepychem, který si může dovolit pouze špičkový podnik, ale je to jeden z účinných nástrojů řízení podniku na strategické, taktické i operativní úrovni. S podporou IS/IT lze lépe stanovit a vyhodnotit varianty rozvoje podniku, lze rychleji a kvalitněji vyhodnocovat stupeň naplňování podnikových cílů a lze snadněji realizovat operativní podnikové procesy.

Pokud chtějí být společnosti v dnešní době konkurenceschopné, musí vlastnit takový nástroj, pomocí kterého mohou pružně a libovolně upravovat své procesy, a s tím spojený informační systém tak, aby vždy vyhovoval na něj kladeným požadavkům a to v přiměřené časové odezvě.

Nejvíce problematiku nepružnosti systémů pociťují společnosti nacházející se v podnikatelské sféře plné konkurence. Jedná se především o středně velké společnosti, právě expandující firmy nebo firmy s atypickým charakterem podnikatelské činnosti.

Obr. 1 Vlivy působící na modulárně stavěný informační systém

Portály

Jednou z velmi preferovaných možností budování současných informačních systémů je implementace portálových řešení jako komplexního řešení, které kombinuje personalizovaný webový přístup k informacím a aplikacím s efektivní možností řízení a administrace. Portál se tak stává oknem do informačního systému a procesů organizace. Podniky očekávají od portálového řešení integraci celé řady subsystémů, zlepšení přístupu k informacím, snížení nákladů, sdílení znalostí, zdokonalení procesů, méně „papíru“.

V současné době existují dva základní typy portálů:

- **Podnikový portál (corporate portal)** – účelem těchto portálů je poskytovat uživateli přístup k podnikovým datům a aplikacím (uživatelé jsou – zaměstnanec, partner, dodavatel, zákazník). Podnikové portály podle zpřístupňovaných informací se rozdělují na aplikační podnikový portál a informační podnikový portál.
- **Portál pravidelných návštěvníků** – účelem těchto portálů je přitáhnout a udržet pozornost návštěvníka. Takové portály umožňují návštěvníkovi využít jeho přidané hodnoty – např. používání SMS, e-mail. Příkladem takového portálu může být Agris.

Velkého významu nabývají v souvislosti s řešením Extranetu vertikální portály (vortály). Účelem takto budovaného systému je vzájemně propojit prodávající a nakupující v přesně definovaném tržním segmentu. Vortál potom agreguje komplexní sady produktů od různých dodavatelů daného sektoru včetně zajištění řešení distribučních kanálů.

Portálová řešení se stávají nedílnou součástí podnikových informačních systémů. V současnosti jsou chápány jako prostředník při přístupu k informacím, které slouží pro podporu rozhodování a jako komunikační nástroj, který sdružuje základní komunikační služby.

Výsledky - Jaké je využití informačních a komunikačních technologií v agrárním sektoru

V průzkumu využití informačních a komunikačních technologií v agrárním sektoru byli respondenti dotazováni na rozšíření a využití těchto technologií pro zkvalitnění řídicí práce. Průzkum byl prováděn dotazníkovou formou. Návratnost dotazníků byla 32%. Celkem je bylo zpracováno 128 dotazníků.

Respondenti odpovídali na otázku jaké je využití informačních a komunikačních technologií pro jednotlivé úrovně řízení – operativní, taktické a strategické. Na každé úrovni řízení měli zvolit váhu 1 – 5 (1 podstatné, 5 nepodstatné).

Úroveň řízení	1	2	3	4	5
Operativní	68,75%	0,0%	12,5%	12,5%	6,25%
Taktické	22,2%	22,2%	11,1%	44,5%	0,0%
Strategické	33,3%	13,3%	26,7%	26,7%	0,0%

Tab. č. 1 – využití IS pro řízení

Z provedeného průzkumu je patrné, že největší využití informačních a komunikačních technologií pro získání informací je na operativní úrovni řízení. Je zajímavé, že více jsou informační technologie pro řízení využívány na strategické úrovni než na taktické úrovni. Na taktické úrovni řízení řídicí pracovníci nekladou příliš velkou váhu využití těchto technologií.

Jak jev agrárním sektoru využíván internet

e-mail	Získávání informací	Propagace a reklama	Komunikace s dodavateli	Komunikace s bankami	Přímý prodej	Přímý nákup
93,75%	93,75%	81,25%	75%	56,25%	12,5%	6,25%

Tab. č. 2 – využití internetu

Internet dnes již využívá v agrárním sektoru, ve sledovaném vzorku u 93,75% respondentů. Internet je dle získaných odpovědí velkým zdrojem různě kvalitních informací a velmi vhodným prostředím pro komunikaci. Pro získávání informací a vzájemnou komunikaci používá dnes již internet téměř 94% firem. Internet začínají firmy využívat i k dalším aktivitám:

- propagaci a reklamě – většina firem má již v současné době vlastní prezentaci na www stránkách, řada firem používá další reklamu nabízenou na internetu
- komunikace – většina bank v České republice umožňuje komunikaci firmám prostřednictvím internetových aplikací. Více jak 50% firem z agrárního sektoru dnes již využívá tohoto typu komunikace s bankami, ale prostřednictvím internetu také komunikuje se svými dodavateli

- přímý prodej a nákup – nejmenšího využití zatím internet dosáhl při přímém nákupu. Firmy nabízejí přímý prodej na internetu, ale sami ještě internet k nákupu příliš nepoužívají

Jaké je využití internetu pro vlastní prezentaci:

Vlastní www	Provozovatel www	Nemáme www
43,7%	31,3%	25,0%

Tab. č. 3 – www stránky

Z uvedené tabulky vyplývá, že pouze jedna čtvrtina uživatelů doposud nemá vytvořené www stránky. 75% uživatelů stránky vytvořené má, ale opět jedna čtvrtina vytvořené stránky neudržuje. Lze tedy sledovat, že z internetu ne vždy získat aktuální informace a potvrzuje se pravidlo pro vyhledávání informací – nutnost ověřit z více zdrojů.

Závěr

Informační a komunikační technologie se stávají jedním z důležitých faktorů pro získávání podnikových zdrojů pozitivně ovlivňujících zvyšování konkurenceschopnosti podniků.

Internet je využíván ve sledovaném vzorku podniků zejména pro komunikaci s partnery a vyhledávání informací, pro reklamu na internetu jej většina respondentů nevyužívá vůbec. Vlastní prezentaci podniku na www stránkách má většina uživatelů, ovšem pouze statické stránky a z provedeného průzkumu stránek je zřejmé, že jde často o stránky neaktuální.

Jako přínos rozšíření ICT uvádějí podniky snížení administrativy, lepší reakce na vzniklé změny.

Z uvedeného vyhodnocení průzkumu je zřejmé, že většina podniků již dnes používá informační systémy a portály pro zvýšení konkurenceschopnosti podniku.

Literatura:

- [1] Kučera, M.; Látečková, A.: Využitie programových produktov vo vnútropodnikovom manažmente, In: AOO, Nitra, VŠP, 1996 , s. 133-136, ISBN 80-7137-294-3
- [2] Král, J.: Informační systémy, Science, 1998, s.360, ISBN 80-86083-00-4